

Sisäministeriön rajavartio-osastolle / Rajavartio-
laitokselle

rajavartiolaitos@raja.fi

VPRVLEoikeudellinenenosasto@raja.fi

10.12.2024

1 (3)

Viite: Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/1108/2023

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta ja toteamme seuraavaa:

Nähdäksemme Rajavartiolaitokselle ehdotetut uudet toimivaltuudet ovat sinällään perusteltuja ja myös ehdotetut muutokset salaisten pakkokeinojen käyttöön vastaisivat laajuudeltaan ja edellytyksiltään olennaisilta osin poliisin ja tullin käytössä jo olevia salaisia pakkokeinoja lukuun ottamatta ehdotettua tietolähdetoiminnan toimivaltuuden laajentamista, joka kuitenkin sekini olisi nähdäksemme perusteltu Rajavartiolaitoksen tehtävien tehokkaan hoitamisen kannalta.

Muutosten toimeenpanossa on keskeistä huolehtia valtuuksien soveltamiseen oikeutettujen virkamiesten riittävästä kouluttamisesta ja toimivaltuuksien käytön tehokkaasta valvonnasta.

Esityksen mukaan ehdotetut muutokset voivat jossain määrin lisätä Rajavartiolaitoksen tutkittavien rikostapausten ja tutkintaa tukevien toimien määrää. Ehdotuksessa ei kuitenkaan ole mitenkään käsitelty näistä muutoksista johtuvia vaikutuksia yritysten toimintaan. Jos tutkittavien rikostapausten määrä ja sen myötä myös tutkintaa tukevien toimien määrä lisääntyy, on ennakoitavissa, että salaisten pakkokeinojen, erityisesti televalvonta- ja telekuuntelutapausten määrä tulee myös jossain määrin lisääntymään. Tämä tulee näkymään teleoperaattoreiden arjessa.

Esitutkintaviranomaisten käytettävissä olevien salaisten pakkokeinojen soveltamisalaa on laajennettu viimeisten vuosien aikana useaan otteeseen. Tämän myötä teleoperaattoreille esitettyjen pyyntöjen määrä on myös kasvanut voimakkaasti.

Teleoperaattoreille esitettyjen pyyntöjen korvattavuuteen liittyy merkittävä epäkohta:

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

10.12.2024

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 299 §:n mukaan teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen avustamiseksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Tällä hetkellä teleoperaattorien viranomaisten tukemiseen sitoutuvia henkilöstökustannuksia ei korvata lainkaan.

Pidämme erittäin tärkeänä, että sääntelyä tulisi muuttaa siten, että teleyrityksillä olisi aina oikeus täysimääräiseen korvaukseen kaikista viranomaisten avustamisesta aiheutuneista kustannuksista, mukaan lukien henkilöstökustannuksista.

Teleoperaattorit ovat pyrkineet automatisoimaan toimintaprosessejaan. Viranomaisten toiminnan tukemisesta teleoperaattoreille aiheutuvien kustannusten minimoimiseksi on joka tapauksessa erittäin tärkeää, että lainsäädäntö ja soveltamiskäytäntö yhdessä varmistavat sen, että pyynnöt ovat täsmällisiä ja tarkkarajaisia sekä niiden käyttämiseen liittyvä toimintatavat mahdollisimman yhdenmukaisia soveltavien viranomaisten välillä, ja pyynnöt siten mahdollisimman vähällä lisätyöllä tehokkaasti ja oikeusvarmasti teleoperaattoreiden täytäntöönpantavissa.

Rajavartiolaitoksen pakkokeinopyynnöt kulkevat tänä päivänä operaattoreille KRP:n kautta, eli pyynnöt ja vastaukset kulkevat yhdessä viranomaisten kanssa rakennettujen prosessien ja tietojärjestelmien kautta. Näin tulee olla myös jatkossa, koska tietoturvallisten rinnakkaisprosessien rakentaminen on työlästä ja hidasta, eikä se olisi kustannustehokasta.

Esimerkiksi Itävallassa, Saksassa, Ranskassa, Italiassa, Alankomaissa, Tšekiassa, Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa operaattorit saavat korvauksen myös henkilöstökustannuksista. Kulujen korvattavuuteen on yleisellä tasolla kiinnittänyt huomiota myös eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta lausunnossaan LiVL 1/2022 vp, jonka se antoi komission ehdotuksista tietoverkkokorikollisuutta koskevan yleissopimuksen toisen lisäpöytäkirjan allekirjoittamista ja ratifioimista koskeviksi neuvoston päätöksiksi eduskunnalle annetusta valtioneuvoston kirjelmästä U 77/2021 vp.

Viittaamme FiCom ry:n asiassa antamaan lausuntoon sekä soveltuvin osin myös rajavartiolainsäädännön muutostarpeista annetusta arviomuistiosta lausumaamme (EK:n lausunto 11.4.2022 asiassa VN/7427/2022).

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

10.12.2024

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Lainsäädäntö ja hallinto

Tommi Toivola
Johtaja